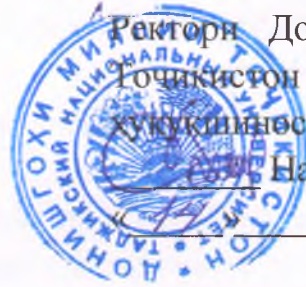

«Тасдик мекунам»

Ректори Донишгоҳи миллии
Тоҷикистон доктори илмҳои
ҳуқуқшиносӣ, профессор
Насриддинзода Э.С.

03 2026

ХУЛОСАИ

Донишгоҳи миллии Тоҷикистон

Диссертатсияи Раҳматуллоҳзода Файзуллох Раҳматулло дар мавзуи «Таҳқиқи масъалаҳои идоракунии сарҳадии таркибӣ барои равандҳое, ки бо муодилаи телеграфӣ бо коэффитсиенти тағйирёбанда тавсиф меёбанд» дар кафедраи математикаи ҳисоббарорӣ ва механикаи факултети механикаю математикаи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон иҷро шудааст.

Раҳматуллоҳзода Ф.Р., соли таваллудаш 1998, дар давраи оmodасозии диссертатсия докторанти PhD-и кафедраи математикаи ҳисоббарорӣ ва механикаи факултети механикаю математикаи ДМТ аз рӯи ихтисоси 6D060100 – «Математика» (доктори фалсафа – PhD) буд.

Мавсуф соли 2019 факултети механикаю математикаи Донишгоҳи миллии Тоҷикистонро аз рӯи ихтисоси математика ва соли 2022 магистратураи шубҳаи рӯзонаи ҳамин факултетро аз рӯи ихтисоси мазкур хатм кардааст.

Айни ҳол ба ҳайси ассистенти кафедра фаъолият мекунад.

Транскрипти №17 оид ба супоридани имтиҳонҳо 2 апрели соли 2025 аз ҷониби Донишгоҳи миллии Тоҷикистон дода шудааст.

Роҳбари илмӣ: Абдукаримов Маҳмадсалим Файзуллоевич – доктори илмҳои физикаю математика, дотсент, мудири кафедраи математикаи ҳисоббарорӣ ва механикаи факултети механикаю математикаи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон.

Пас аз муҳокимаи диссертатсияи мазкур хулосаи зерин қабул карда шуд.

Диссертатсияи Раҳматуллоҳзода Ф.Р. дар мавзуи "Таҳқиқи масъалаҳои идоракунии сарҳадии таркибӣ барои равандҳое, ки бо муодилаи телеграфӣ бо коэффитсиенти тағйирёбанда тавсиф меёбанд", ки барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯи ихтисоси 6D060100 – Математика (6D060103 – Муодилаҳои дифференциалӣ, системаҳои динамикӣ ва идоракунии оптималӣ) пешниҳод шудааст, ба талаботи Низомнома дар бораи тартиби додани дараҷаҳои илмӣ (Замима ба Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267) мувофиқат мекунад ва

як кори илмии анҷомёфтаи таҳассусӣ буда, дар он як қатор масъалаҳои омехта ва идоракунии сарҳадӣ барои муодилаи телеграфӣ бо коэффициентҳои тағйирёбанда ҳал шудаанд.

Ин рисолаи диссертсионӣ бори аввал ба ҳимоя пешниҳод карда мешавад.

Натиҷаҳои асосии кори диссертсионӣ дар 11 интишорт, аз ҷумла 5 мақола дар маҷаллаҳои шомил ба Рӯйхати Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр шудаанд. Муҳимтарин қорҳои довталаб инҳоянд:

1. Абдукаримов М.Ф. О задаче граничного управления смещением на одном конце и упругой силой на другом для одномерного телеграфного уравнения с переменным коэффициентом [Текст] / М.Ф. Абдукаримов, **Ф.Р. Исмаев** // Вестник Бохтарского государственного университета имени Носира Хусрава. Серия естественных наук. – 2025. – 2/3 (138). – С. 5-21.
2. Абдукаримов М.Ф. Об однозначной разрешимости двух комбинированных смешанных задач для телеграфного уравнения с переменным коэффициентом [Текст] / М.Ф. Абдукаримов, **Ф.Р. Исмаев** // Вестник филиала МГУ имени М.В.Ломоносова в г. Душанбе. Серия естественных наук. – 2024. – Т.1. – №3(41). – С. 5-31.
3. Абдукаримов М.Ф. О разрешимости одной смешанной задачи для телеграфного уравнения с переменным коэффициентом из класса суммируемых с квадратом функций [Текст] / М.Ф. Абдукаримов, **Ф.Р. Исмаев** // Доклады национальной Академии наук Таджикистана. – 2022. – Т.65. – №9-10. – С. 586-592.
4. Исмаев Ф.Р. Однозначная разрешимость двух комбинированных смешанных задач для телеграфного уравнения с переменным коэффициентом из класса L_2 [Текст] / **Ф.Р. Исмаев** // Вестник Таджикского национального университета. Серия естественных наук. – 2024. – №4. – С. 15-34.
5. Исмаев Ф.Р. Об однозначной разрешимости одной комбинированной задачи граничного управления для телеграфного уравнения с переменным коэффициентом [Текст] / **Ф.Р. Исмаев** // Вестник филиала МГУ имени М.В.Ломоносова в г. Душанбе. Серия естественных наук. – 2025. – Т.1. – №1(45). – С. 5-28.
6. Исмаев Ф.Р. Об одной задаче оптимального граничного управления для уравнения вынужденных колебаний струны [Текст] / М.Ф. Абдукаримов, **Ф.Р. Исмаев** // Материалы международной конференции, посвященной 85-летию со дня рождения выдающегося таджикского математика доктора физико-математических наук, профессора Собирова Темура Сафаровича. – Душанбе, 28-29 ноября 2025. – С. 29-32.

7. Абдукаримов М.Ф. Однозначная разрешимость одной комбинированной задачи граничного управления за критическое время [Текст] / М.Ф. Абдукаримов, **Ф.Р. Исмаев** // Материалы международной научно-практической конференции, посвящённой «Двадцатилетию изучения и развития естественных, точных и математических наук в сфере науки и образования» и 80-летию со дня рождения профессора Боймурода Алиева. – Душанбе, 2025. – С. 8-11.
8. Абдукаримов М.Ф. О задаче граничного управления упругой силой на одном конце и смещением на другом процесса, описываемого телеграфным уравнением [Текст] / М.Ф. Абдукаримов, **Ф.Р. Исмаев** // Материалы IV международной научно-практической конференции «Современные проблемы математики и её приложений». – Душанбе, 2024. – С. 16-19.

Этимоднокии натиҷаҳои таҳқиқоти рисолаи диссертсионӣ тавассути исботҳои катъии математикӣ барои ҳамаи тасдиқот таъмин карда шудааст ва бо таҳқиқоти дигар муаллифони ҳамин соҳа тасдиқ мешаванд.

Мубраҷӣ ва ба мақсад мувофиқ будани мавзӯи рисолаи диссертсионӣ аз он бармеояд, ки дар он масъалаҳои идоракунии сарҳадии таркибӣ барои муодилаи телеграфӣ бо коэффициентҳои тағйирёбанда омӯхта мешавад. Дар қорҳои муаллифони дигар ин масъалаҳо асосан барои коэффициентҳои доимӣ ва ё дигар намуди идоракунии сарҳадӣ омӯхта шудаанд. Ғайр аз ин, муодилаҳо ва гузориши масъалаҳои идоракунии монанд дар тавсифи математикии як қатор равандҳои муҳими физикӣ, ки бо паҳншавии мавҷҳои электромагнитӣ дар хатҳои дароз, омӯзиши динамикаи нафт ё газ дар лӯлаҳо, омӯзиши паҳншавии лапишҳо дар муҳитҳои геологӣ ва ғайра алоқаманданд, ба миён меоянд.

Навовариҳои илмӣ таҳқиқот. Ҳамаи натиҷаҳои диссертатсия нав мебошанд. Натиҷаҳои асосиро ба таври мухтасар номбар мекунем.

1. Теоремаҳо оид ба ҳалшавандагии масъалаҳои омехтаи таркибии мувофиқ барои муодилаи телеграфии якченака бо коэффициентҳои тағйирёбанда исбот карда шудаанд;
2. Теоремаҳо оид ба ягонагии ҳалли масъалаҳои идоракунии сарҳадии таркибӣ барои муодилаи телеграфии якченака бо коэффициентҳои тағйирёбанда дар вақти хурд ё баробари критикӣ исбот карда шудаанд;
3. Теоремаҳо оид ба мавҷудияти ҳалли масъалаҳои идоракунии сарҳадии таркибӣ барои вақти критикӣ исбот карда шудаанд;
4. Устувории ҳалли ҳамаи масъалаҳои омехта ва идоракунии сарҳадии баррасишаванда нисбат ба ошӯби аддитивии $q(x,t)u(x,t)$ ва инчунин нисбат ба функсияҳои дар гузоришӣ масъала истифодашаванда асоснок карда шудааст;

5. Идоракуниҳои сарҳади оптималии таркибӣ барои равандҳое, ки бо муодилаи лапишҳои маҷбурии тор тавсиф мешаванд, дар фосилаҳои вақти калон, ки қимати хурдтарин қабул кардани интегралҳои энергияи сарҳади ро таъмин менамоянд, ба даст оварда шудаанд.

Тасвиби натиҷаҳо. Натиҷаҳои диссертатсия дар семинар ва конференсияҳои зерин пешниҳод ва муҳокима шудаанд:

- семинари илмии кафедраи математикаи ҳисоббарорӣ ва механикаи факултети механикаю математикаи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон бо роҳбарии профессор Абдукаримов М.Ф. (2023–2025);
- конференсияи байналмилалӣ илмӣ-амалӣ зери унвони «XIII-умин Хонишҳои Ломоносовӣ» бахшида ба 115-солагии академик Бобочон Гафуров (Душанбе, 28-29-уми апрели соли 2023);
- конференсияи байналмилалӣ илмӣ бахшида ба 75-солагии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, 20-солагии рушди фанҳои дақиқ, табиӣ ва риёзӣ, 85-солагии академики АМИТ Раҷабов Н. (Душанбе, 5-уми октябри соли 2023);
- IV-умин конференсияи байналмилалӣ илмӣ-амалӣ зери унвони «Масъалаҳои муосири математика ва татбиқҳои он» (Душанбе, 1-уми июни соли 2024);
- конференсияи байналмилалӣ илмӣ-амалӣ зери унвони «XIV-умин Хонишҳои Ломоносовӣ: Нақши филиали ДДМ ба номи М.В. Ломоносов дар шаҳри Душанбе дар рушди илм ва маориф» (Душанбе, 22-23-уми ноябри соли 2024);
- конференсияи байналмилалӣ илмӣ-амалӣ зери унвони «Масъалаҳои муосири математикаи амалӣ, механика ва информатика» бахшида ба «20-солагии омӯзиш ва рушди фанҳои дақиқ, табиӣ ва риёзӣ» ва 80-солагии профессор Боймурод Алиев (Душанбе, 2-юми апрели соли 2025);
- конференсияи байналмилалӣ зери унвони «Математика дар ҷаҳони муосир» бахшида ба 85-солагии математики барҷастаи тоҷик, доктори илмҳои физикаю математика, профессор Собиров Т.С. (Душанбе, 28-29-уми ноябри соли 2025).

Арзишҳои назариявӣ ва амалии таҳқиқот. Қор характери назариявӣ дорад. Натиҷаҳои он метавонанд ҳангоми омӯзиши курсҳои махсус барои донишҷӯёни курсҳои болоӣ, магистрантҳо ва докторантҳои PhD барои ихтисосҳои математика ва физика истифода шаванд. Ҷамчунин, натиҷаҳои бадастомада метавонанд барои амсиласозии равандҳои гуногун, ки бо муодилаҳои баррасишаванда тавсиф мешаванд, истифода шаванд.

Дар тақризи муқарризи муқаддимаи мудири кафедраи математика ва илмҳои табиӣ филиали ДДМ ба номи М.В. Ломоносов дар ш. Душанбе, н.и.ф.м., дотсент Одинабеков Ҷ.М. ва мудири кафедраи таҳлили функционалӣ

ва муодилаҳои дифференсиалии ДМТ, н.и.ф.м., дотсент Солиев С.Қ. рисолаи диссертатсионии зикршуда мусбат арзёбӣ гардида, ба ҳамаи талаботи мавҷуда мувофиқ доништа шуда, барои Ҳимоя тавсия гардидааст.

Диссертатсияи Раҳматуллоҳзода Ф.Р. дар мавзӯи "Таҳқиқи масъалаҳои идоракунии сарҳадии таркибӣ барои равандҳои, ки бо муодилаи телеграфӣ бо коэффитсиенти тағйирёбанда тавсиф меёбанд" барои Ҳимоя дар Шурои диссертатсионии 6D.KOA-011-и назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯйи ихтисоси 6D060100 – Математика; 6D060103 – Муодилаҳои дифференсиалӣ, системаҳои динамикӣ ва идоракунии оптималӣ тавсия дода мешавад.

Хулосаи мазкур дар ҷаласаи муштараки кафедраҳои "Математикаи ҳисоббарорӣ ва механика", "Таҳлили математикӣ ва назарияи функсияҳо" ва "Таҳлили функционалӣ ва муодилаҳои дифференсиалӣ" - и факултети механикаю математикаи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон қабул карда шуд.

Дар ҷаласа 22 нафар иштирок карданд. Натиҷаи овоздиҳӣ: тарафдор – 22 нафар, муқобил – 0 нафар, бетараф – 0 нафар.

Суратмаҷлиси №1 аз 11-уми марти соли 2026.

Раиси ҷаласа:

Мудирӣ кафедраи таҳлили математикӣ
ва назарияи функсияҳо, д.и.ф.-м., профессор

Л.Н. Раҷабова

Котиби ҷаласа:

Дотсенти кафедраи математикаи ҳисоббарорӣ
ва механика, д.и.ф.-м., дотсент

С.Қ. Зарифзода

Имзоҳоро тасдиқ менамоям

Сардори раёсати кадрҳо
ва корҳои муҳсуи ДМТ

Э.Ш. Шодихонзода

Суроға: 734025, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ 17
Тел.: 372 21 77 11
<https://www.tnu.tj>
E-mail: info@tnu.tj

« 14 » март соли 2026